11eg Cyfarfod Grŵp Arbenigwyr Rhywogaethau PBC

Ystafell Banw, Y Drenewydd
8fed Tachwedd 2013

Presennol: Stephen Bladwell, Cadeirydd (RSPB Cymru); Sean McHugh, Ysgrifenyddiaeth (PBC); Steve Lucas (BCT); Claire Install (*British Dragonfly Society*); Mark Barber (ARC); Rob Strachan (CNC); Adrian Fowles (CNC); Liz Howe (CNC); Dave Lamacraft (*Plantlife Cymru*); Sian Whitehad (CNC); Liz Halliwell (CNC); Andy Jones (CNC);

Ymddiheuriadau: Mike Bruford (Prifysgol Caerdydd);Russel Hobson (BC); Reg Thorpe (RSPB Cymru);Trevor Dines (*Plantlife Cymru*); Lizzie Wilberforce (YBGC); Sarah Bird (Sŵ Caer); Rachel Taylor (BTO); Tim Rich (Amgueddfa Cymru); Sinead Lynch (BBCT); Sam Bosanquet (CNC/BBS); Jean Matthews (CNC); Steve Chambers (LlC); Ray Woods (Ymgynghorydd); Dan Foreman (Prifysgol Abertawe); Craig MacAdam (*Buglife*)

Cadarnhawyd cofnodion y cyfarfod diwethaf fel rhai cywir.

Rhif	Diweddariad/Cam gweithredu	Gan bwy /pryd	Sylwadau Ychwanegol
1	*Diweddariad Bwrdd Strategaeth Bioamrywiaeth Cymru. Mae'r bwrdd yn ystyried yr egwyddorion arweiniol ar gyfer y Cynllun Strategaeth Bioamrywiaeth/adferiad Natur. Mae Grŵp Llywio PBC yn awr wedi cau. Bydd Bwrdd Strategaeth Bioamrywiaeth Cymru yn ysgwyddo'r rhan fwyaf o'r swyddogaethau a nodwyd yng nghylch gorchwyl y Grŵp Llywio. Bydd Cadeiryddion y Grŵp PBC yn cytuno ar gylch gorchwyl newydd ar gyfer eu Grŵp a byddan nhw'n drafftio cylch gorchwyl wedi'i adnewyddu ar gyfer Grwpiau Arbenigwyr Rhywogaethau ac Ecosystemau PBC, gan fod y rhain angen eu diweddaru. Bydd aelodaeth o Fwrdd Strategaeth Bioamrywiaeth Cymru a Chadeiryddion Grwpiau PBC fel ei gilydd yn cael eu diwygio lle bo'n briodol, er mwyn sicrhau bod sefydliadau a oedd wedi'u cynrychioli o'r blaen ar y Grŵp Llywio yn cael eu cynnwys. Gall Cadeiryddion Grwpiau PBC felly gynnwys cynrychiolaeth gan	Stephen/Liz i ddiweddaru CG Grŵp Arbenigwyr Rhywogaethau.	*Bwrdd Strategaeth Bioamrywiaeth Cymru - mae trafodaethau yn digwydd ynghylch enwi'r bwrdd ac mae Bwrdd Strategaeth Natur Cymru wedi cael ei gynnig. Cynhelir cyfarfod nesaf y Bwrdd ar 6ed Rhagfyr.

	Gadeirydd o Rwydwaith Bioamrywiaeth Leol/Ranbarthol er mwyn sicrhau bod cysylltiadau lleol yn cael eu cadw. Bydd y cyfathrebu rhwng Bwrdd Strategaeth Bioamrywiaeth Cymru a Grŵp Cadeiryddion PBC yn cael ei gryfhau, gydag agendâu a phapurau dewisol ar gyfer y Bwrdd yn cael eu cylchredeg i'r Grŵp Cadeiryddion PBC cyn y cyfarfodydd. Bydd sylwadau'r cadeiryddion yn cael eu cyflwyno i'r Bwrdd ym mhob cyfarfod.		
2	Cronfa natur £6miliwn LlC. Mae LlC yn chwilio am brofion o gysyniad A4 (heb eu costio) erbyn 16eg Rhagfyr. Grwpiau Arbenigwyr Rhywogaethau i ddarparu cynrychiolydd i weithdai lleol Cronfa £6m LlC i gefnogi grwpiau bioamrywiaeth lleol i ddatblygu cysyniadau/syniadau prosiect i'w cyflwyno i'r gronfa. Bydd CNC yn mynychu'r gweithdai ac maen nhw eisoes wedi cyflwyno syniadau yn dilyn ymarfer sylfaenol. Bydd y cynllun cyllido yn cael ei ddatblygu yn y Flwyddyn Newydd. Bydd angen gwario'r cronfeydd erbyn Mawrth 2015. Croesawodd y GARh y gwariant £6m, ond roedd ganddyn nhw amheuon ynghylch strwythur y cyllid a'r dyddiad cau tynn a ragwelir.	Sean i ailgylchredeg manylion y gweithdy. Pawb - gadewch i Sean wybod os ydych yn mynychu un o'r 3 gweithdy. Pawb - rhannwch eich syniadau gydag aelodau'r GARh er mwyn datblygu cynigion profion o gysyniad. Pawb - cyflwynwch brofion o gysyniad erbyn **16eg Rhagfyr** a nodwch os ydyn nhw'n rhan o raglen waith y GARh. Liz Howe i rannu syniadau cyllido CNC a ddatblygwyd ar gyfer cronfa £6m.	Dydd Llun 2 Rhagfyr (10:00 -12:00) – Swyddfeydd Llywodraeth Cymru, Merthyr Tudful • Dydd Mercher 4 Rhagfyr (10:00 -12:00) – Swyddfeydd Llywodraeth Cymru, Aberystwyth • Dydd Llun 9 Rhagfyr (10:00 – 12:00) – Swyddfeydd Llywodraeth Cymru, Cyffordd Llandudno. Cysylltwch â naturalresourcemanagement@wales.gsi.gov.uk i gofrestru ar gyfer y gweithdy.
3	Ymgynghoriad ar Bapur Gwyn Bil yr Amgylchedd Mae'r Papur Gwyn gan Lywodraeth Cymru yn amlinellu'r cynigion ar gyfer Bil yr Amgylchedd (Cymru) ac mae ar agor ar gyfer ymgynghoriad tan 15 Ionawr 2014.	Pawb - cyflwynwch eich ymatebion erbyn **15 Ionawr 2014** Cyswllt: http://wales.gov.uk/consultations/environmentandcountryside/environment-bill-white-paper/?skip=1&lang=cy	Mae cyfres o ddigwyddiadau ymgynghori rhanbarthol i drafod y cynigion ym Mhapur Gwyn Bil yr Amgylchedd yn digwydd: Dydd Llun 2 Rhagfyr (1 tan 4pm) – Swyddfeydd Llywodraeth Cymru, Merthyr Tudful;

			Dydd Mercher 4 Rhagfyr (1 tan 4pm) – Swyddfeydd Llywodraeth Cymru, Aberystwyth; Dydd Llun 9 Rhagfyr (1 tan 4pm) – Swyddfeydd Llywodraeth Cymru, Cyffordd Llandudno. Cysylltwch â naturalresourcemanagement@wales.gsi.gov.uk i gofrestru ar gyfer y gweithdy.
4	Prosiectau Cronfa Ecosystemau Gwydn. Liz Howe oedd Cadeirydd yr is-grŵp PCE y GARh. Cafodd 9 o brosiectau cysylltiedig â rhywogaethau eu cyflwyno ar y cychwyn, roedd 3 yn llwyddiannus, yn cynnwys prosiect brith y gors, prosiect llygoden bengron y dŵr a phrosiect amffibiaid/ymlusgiaid.	Gweithredu: Liz Howe i rannu'r cynigion llwyddiannus gyda'r GARh unwaith bydd llythyrau derbyniad ffurfiol wedi cael eu derbyn.	
5	Gwaith integreiddio rhywogaethau-cynefinoedd Yng nghyfarfod Gorffennaf 2013 ystyriodd y GARh y gwlyptiroedd ac mae'r gwaith yn mynd yn ei flaen. Cyfrannwyd sylwadau yn ystod y cyfarfod ac mae angen sylwadau pellach ar y cynefinoedd arbenigol / disgrifyddion adnoddau a amlinellwyd yn nhaflen waith gwlyptiroedd *Excel* a'r argymhellion generig ar gyfer dogfen ar gynefinoedd gwlyptiroedd gan Peter Jones (cors bori i'w chwblhau). Gofynnodd y GARh i'r cyd-destun gael ei ddatblygu ar gyfer y gwaith integreiddio. Unwaith y bydd hyn wedi'i gwblhau, gellir bwydo'r rhain i adolygiad Glastir.	Pawb - mae angen sylwadau am gynefinoedd rhywogaethau arbenigol / disgrifyddion adnoddau ar gyfer cynefinoedd gwlyptiroedd â blaenoriaeth. Mae angen anfon sylwadau erbyn **22ain Tachwedd at Stephen Bladwell**. Stephen i ddrafftio cyd-destun par: Cynefinoedd rhywogaethau arbenigol / disgrifyddion adnoddau. Pawb - mae angen anfon sylwadau par: argymhellion ar gyfer cynefinoedd gwlyptiroedd tir isel generig **at Stephen Bladwell erbyn 22ain**	Mae croeso i sylwadau mewn perthynas ag argymhellion rheoli **generig** ar gyfer cyflawni cyflwr cynefinoedd mewn gwlyptiroedd a fydd yn darparu budd yn ogystal i rywogaethau - heb nodi'r holl anghenion rheoli penodol ar gyfer rhywogaethau unigol neu grwpiau o rywogaethau â blaenoriaeth yn y cynefinoedd hyn. Mae mecanwaith ar gyfer diwygio rhestr S42 yn cael ei ddatblygu. Yn flaenorol, swyddogaeth y GARh PBC oedd hyn.

	Mae'r GARh wedi derbyn sylwadau ar y cysylltiadau rhywogaethau ar gyfer cynefinoedd gwlyptiroedd ac mae wedi gofyn am sylwadau pellach cyn iddo gael ei gymeradwyo'n derfynol. Unwaith y bydd wedi'i gwblhau, bydd canllawiau cysylltiedig yn dod gyda'r rhestr. Coetiroedd - mae angen cwblhau'r gwaith integreiddio. Mae'r GARh wedi gweithio gyda'r corff etifeddol Comisiwn Coedwigaeth Cymru i ddatblygu argymhellion ac mae angen i'r GARh ailystyried er mwyn sicrhau bod yr argymhellion yn cwrdd ag anghenion y rhywogaethau. Gweundiroedd - y gwaith integreiddio (gweundir yr ucheldir a gweundir yr iseldir) oedd y cyntaf i dderbyn ymdriniaeth gan y GARh ac mae hyn mewn defnydd, ac mae'n dylanwadu ar reoli gweundiroedd a bydd yn cael ei fireinio yn dilyn adborth gan y Grŵp Glaswelltiroedd a Gweundiroedd yr Iseldir. Y grwpiau nesaf i'w targedu o bosibl yw dyfroedd croyw a dyfroedd yr arfordir, ond mae angen i'r GARh asesu gyda'r Grwpiau Ecosystemau beth yw'r flaenoriaeth bennaf yng Nghymru ar gyfer camau nesaf y gwaith.	**Tachwedd**. Stephen i gylchredeg nodyn adolygu Glastir. Pawb - mae angen anfon sylwadau par: cysylltiadau Rhywogaethau ar gyfer cynefinoedd gwlyptiroedd **at Stephen Bladwell erbyn 22ain Tachwedd.** Sean i gysylltu â Chris Tucker am ddiweddariad ar argymhellion ar gyfer rhywogaethau mewn coetiroedd.	
5	Targedau a Chamau Gweithredu'r Partneriaid Arweiniol. Amlinellodd Stephen bapur Fforwm Cadwraeth Adar Cymru a allai gael ei ddefnyddio o bosibl fel model ar gyfer gwaith arall gan bartneriaid arweiniol. Mae'r model yn cynnwys atebolrwydd, trywydd archwilio; a chysondeb. Roedd trafodaethau yn y cyfarfod yn dangos y gallai'r dull fod yn	Pawb - anfonwch eich sylwadau ar bapur Fforwm Cadwraeth Adar at Stephen. Stephen i rannu'r gwaith y mae'r RSPB wedi'i wneud mewn perthynas â diffinio'r term 'atal colli bioamrywiaeth' a beth y	

	ymarferol ar gyfer rhai grwpiau tacsonomig, ond nid pob un, a beth yw'r diweddglo - statws cadwraeth ffafriol?	mae hyn yn ei olygu'n ymarferol. Matthew Ellis i gylchredeg adolygiad IEEP o statws cadwraeth ffafriol (SCFf) o'r Fadfall Ddŵr Gribog a phapur Bywyd Adar ar SCFf ar gyfer rhywogaethau adar (Wedi'i gwblhau).	
6	Prosiect Bylchau Tystiolaeth PBC. Lansiwyd y prosiect ym mis Mehefin ac mae'n awr yn fyw ar wefan PBC. Mae cefnogaeth eang gan academyddion, Llywodraeth Cymru a sefydliadau ymchwil. Mae cynigion ar gyfer 3 prosiect y GARh hyd yma: Bryoffytau / Mwsoglau / Infertebratau hyd yma - mae angen mwy. Bydd Liz Halliwell yn cyflwyno bylchau tystiolaeth ac anogir mwy gan y GARh. Awgrymwyd Prifysgol y Drydedd Oes fel cyswllt da ar gyfer gwaith ar fylchau tystiolaeth.	Pawb - Adolygiad o fylchau tystiolaeth a sylwadau a wnaed gan Mike Bruford (colofnau I.J.K) yn 'Nhaenlen *Excel* 'Rhestr Bylchau Tystiolaeth' ar dudalen we Bylchau Tystiolaeth PBC ac i ddilyn yr awgrymiadau yn niweddariad Mike. Pawb - adolygu a mireinio blaenoriaethau Grŵp bylchau tystiolaeth y GARh yn nhaenlen *Excel* 'Rhestr Bylchau Tystiolaeth'. Pawb - cyflwyno cynigion ar gyfer prosiectau ymchwil. Sean i gysylltu â Tracey ar y cynnydd hyd yma a'r prosiectau a gwblhawyd a'r cyswllt gyda Phrifysgol y Drydedd Oes.	Cyswllt prosiect Bylchau Tystiolaeth: http://www.biodiversitywales.org.uk/cy-GB/Prosiectau-Bylchau-Tystiolaeth-PBC Cyswllt: Tracey Lovering (tracey.lovering@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk)
Eitemau Sefydlog			
7	Rhaglen waith y GARh. Treuliodd y grŵp amser yn diwygio'r cynllun gwaith ac mae angen sylwadau gan yr aelodau nad oedd yn gallu mynychu'r cyfarfod. Nodwyd bod rhai camau gweithredu yn dod o dan bolisi, ac	Pawb - anfonwch sylwadau ar y cynllun gwaith erbyn **22ain Tachwedd** Cynnwys materion	

	nid yw grŵp polisi PBC yn weithredol mwyach - mae angen bwydo'r rhain i'r corff priodol – BSBC? Mae'r camau gweithredu o gyfarfod y Cadeiryddion wedi'u cynnwys i raddau helaeth yn eitemau 1,2, 6. Eitem sefydlog par: rhannu Cynlluniwr Gweithdy Mapio Blaenoriaethau gyda'r Grŵp Arbenigwyr Rhywogaethau. Aelodaeth y Grŵp GARh - cafodd y rhestr ei hadolygu gan y GARh. Eitemau ar gyfer agenda'r Cyfarfod nesaf.	polisi'r GARh fel eitem ar yr agenda yng nghyfarfod nesaf y GARh. Stephen Bladwell a Sean McHugh i rannu'r Cynlluniwr gyda'r Grŵp Arbenigwyr Rhywogaethau er mwyn hwyluso cynrychiolydd y GARh i fynychu'r digwyddiadau hyn. Sean i ymgorffori sylwadau ac anfon rhestr wedi'i diweddaru at Lywodraeth Cymru. Pawb i anfon eitemau ar gyfer agenda cyfarfod y GARh yn Ionawr/Chwefror 2014.	Mae hwn angen mewnbwn gan Gadeiryddion Ecosystemau er mwyn hysbysu'r GARh am weithdai cynefinoedd â blaenoriaeth sydd wedi cael eu cynllunio.
	Dyddiad y Cyfarfod nesaf Ionawr/Chwefror 2014		
Camau gweithredu ac eitemau sy'n parhau			
i	Mewnbwn gan y GARh i ategu cyngor ar gynefinoedd sy'n codi o weithdai Mapio Blaenoriaethau Grwpiau Ecosystemau a gynhaliwyd gyda CGBLlau.	Sean/Sam. Defnyddio dull y cynllun peilot yng Nghymru yn y flwyddyn newydd.	Mae ymateb CGBLl wedi bod yn gadarnhaol tuag at y syniad. Angen cadarnhau gyda Sam a'i gychwyn.
ii	Yr holl bartneriaid i anfon diweddariad byr at Sean am y prosiectau y maen nhw'n ymwneud â nhw er mwyn iddo ef eu cylchredeg i'r GARh. Yn ogystal, gellir cynnwys diweddariad treigl ar wefan PBC o dan adran y GARh.	Pawb/diwedd Rhagfyr.	Cyswllt y GARh ar wefan PBC: http://biodiversitywales.org.uk/en-GB/Species
iii	Cyfarfod Cadeiryddion PBC Mae'r cyfarfod nesaf yng Ngwanwyn 2014 - angen diweddariad/eitemau gan y GARh ar gyfer y cyfarfod.	Pawb.	Camau gweithredu o gyfarfod y Cadeiryddion: http://www.biodiversitywales.org.uk/cy-GB/Cadeiryddion-y-Grp-Ecosystem
iv	BARS Mae BARS 2 yn awr yn fyw - hawdd ei ddefnyddio, cynrychioli camau	Anogir pawb i ymweld â BARS newydd ac edrych am gyfleoedd i	Cyswllt BARS a gwybodaeth bellach: http://www.biodiversitywa

	gweithredu yn ofodol, mae mapio blaenoriaethau o grwpiau ecosystemau ar gael ar BARS	fewnbynnu/roi sylwadau.	les.org.uk/cy-GB/System-Adrodd-am-Weithredu-Bioamrywiaeth-BARS Cyswllt mapio blaenoriaethau PBC: http://www.biodiversitywales.org.uk/cy-GB/Grwpiau-Ecosystemau-a-Rhywogaethau